

Cartea aceasta este o lectură bogată! De multă vreme am fost convins de faptul că vindecarea umanității noastre vine prin atașament față de Dumnezeu. Jim îți arată cum are loc această vindecare.

JOHN ELDREDGE, autor al unor cărți devenite bestselleruri
New York Times

Tocmai când credeam că am asimilat tot ce avea Dallas Willard pentru mine, Jim Wilder integrează ceva proaspăt din neuroștiință într-un tipar revizuit al transformării. Citește din cartea aceasta câte o pagină o dată ca să nu-ți scape ceea ce are pentru tine și pentru oamenii pe care îi conduci.

RANDY FRAZEE, pastor; coautor, *The Renovation of the Heart*,
ediția pentru studenți

Pornind de la o înțelegere clasică a formării spirituale a întregii persoane și ținând cont de cele mai recente descoperiri relaționale din neuroștiință, este ușor de înțeles că am fost creați pentru maturitate – și lumea are nevoie disperată să o vadă în viața ucenicilor lui Isus. Un manual practic pentru ucenicii care tânjesc după o viață mai bogată cu Dumnezeu și cu alții.

AMY PIERSON, fondatoare, Burning Heart Workshops; fost
director executiv, Spiritual Formation Alliance

Transformarea are loc pe măsură ce suntem înnoiți din interior spre exterior, formați și reformați emoțional și relațional, schimbați și transformați în contextul comunității lui Cristos. Totul începe cu dragostea pentru Dumnezeu; ea ne vindecă caracterul și ne redirecționează spre prezența activă a lui Dumnezeu. Ce bine că Jim și Dallas (și Jane) ne îndrumă cu atenție și bunăvoință către o maturitate radicală bazată pe un atașament iubitor sănătos.

STEPHEN A. MACCHIA, fondator și președinte, Leadership Transformations, Inc.; autor al mai multor cărți, inclusiv
Crafting a Rule of Life, Broken and Whole și *Becoming a Healthy Church*

Nimeni nu m-a învățat mai mult despre intimitatea cu Dumnezeu și ucenicia relațională ca Jim Wilder. Când scrie o carte, o citesc. Ocazia

de a lua parte la această discuție modernă între un gigant al credinței precum Dallas Willard și prietenul meu Jim este o comoară rară. Îți garantez că această carte va deschide noi uși în înțelegerea ta și te va duce mai în profunzime în umblarea ta cu Dumnezeu.

MARCUS WARNER, președinte, Deeper Walk International

Jim Wilder oferă o speranță reală în *Înnoit*. El combină în mod unic adevărul Scripturii cu adevărul din știința dezvoltării creierului pentru a ne oferi o modalitate de înnoire și restaurare.

DUDLEY HALL, președinte, Kerygma Ventures

O descoperire la atât de multe niveluri. *Înnoit* este o lectură obligatorie pentru toți cei care sunt serioși în a uceniciza oamenii și a vedea vieți transformate.

BOB ROBERTS, pastor, Northwood Church; fondator, Glocal.net

Există o lipsă îngrozitoare de intensitate și o așteptare scăzută pentru revitalizarea creștinismului neo-testamentar în lumea nebună și confuză de azi. S-ar putea să ții în mână secretul unei întoarceri masive la creștinismul care transformă lumea, atât la nivel corporativ, cât și personal, în timp ce învățăm să gândim cum gândește Dumnezeu.

JACK TAYLOR, președinte, Dimensions Ministries

Dr. Jim Wilder a petrecut cea mai mare parte a vieții sale de adult cercetând, rugându-se, observând, testând pe teren, analizând și validând modul în care Dumnezeu a proiectat ca oamenii să se maturizeze și ca urmașii lui Cristos să se conformeze chipului lui Isus. Cercetarea și înțelegerea lui sunt cu adevărat revoluționare și ne prezintă unele aspecte esențiale care ne explică de ce creștinismul occidental și-a pierdut temelia și focalizarea relațională. *Înnoit* este cea mai importantă carte a lui de până acum.

REV. MICHAEL SULLIVAN, director executiv, Life Model Works

Elegantă, clară și plină de speranță... o lucrare magistrală care țese împreună înțelepciunea, aplicarea și, mai ales, legătura relațională.

Dacă îți dorești transformarea personală și a comunității, nu mă pot gândi la un loc mai bun pentru a începe.

CURT THOMPSON, autor al cărților *The Soul of Shame* și *Anatomy of the Soul*

O adevărată mină de aur care ne dezvăluie faptul că Dumnezeu ne iubește și că El Și-a arătat dragostea față de noi ca să-L iubim pe El, să-i iubim pe semenii și să ne iubim pe noi înșine. Ia din ea cât dorești. Oferta este veșnic nelimitată.

JIM HYLTON, pastor, Northwood Church

Un răspuns la rugăciune pentru cei care pun întrebarea: *În ce fel îi transformă Dumnezeu pe oameni în asemănarea lui Cristos?* Răspunsul se găsește în modul cum au fost create ființele umane: pentru relații de dragoste cu Dumnezeu și cu semenii. Recomand această carte tuturor celor care lucrează în domeniul formării spirituale și tuturor credincioșilor care caută îndrumare și doresc să înțeleagă modul în care Dumnezeu transformă viețile oamenilor.

JOHN Y. LEE, decan academic, John Leland Center for Theological Studies

O lectură obligatorie pentru creșterea ta continuă în credință și viață.

KEN R. CANFIELD, fondator, National Center for Fathering

Dacă valoarea unei cărți ar putea fi măsurată după cât de des am zâmbit sau am exclamat spontan: „Îmi place ideea aceasta!” atunci *Înnoit* este o carte *foarte bună!* Dr. Wilder are o înțelegere brilliantă a căii spre maturitate și ne oferă pași practici pentru a ajunge acolo.

JERRY REDDIX, Vineyard Missions, SUA

O modalitate cuprinzătoare, trinitară și prietenoasă de a împlini Marea trimitere. Ea deschide o ușă revelatoare care va ajuta Trupul lui Cristos să-și dezvolte un creștinism mai relațional, chiar să declanșeze o revoluție relațională în Biserică și cultură.

DR. TIMOTHY M. JOHNS, fondator, Rock International

Pentru prea mulți oameni, aceasta va fi cartea care în sfârșit le va conecta sufletul cu Tatăl creației. Dr. Wilder scrie cu amabilitate,

compasiune, și înțelegere, toate presărate cu umor sănătos și anecdote drăguțe despre oameni reali. Iată mesajul plin de tandrețe al unui pastor sensibil care se simte la fel de în largul lui atât să prezinte adevăruri biblice, cât și să consilieze oameni tulburați și care caută răspunsuri.

BERNARD FRANKLIN, PH.D., vicepreședinte, Mount St. Mary's University

Pentru aceia dintre noi care ne considerăm a fi cei mai disperați și neajutorați în ce privește formarea spirituală, cartea aceasta ne reaprinde speranța că chiar și noi avem o șansă de a deveni mai asemenea lui Cristos.

JAMES HENDERSON, cofondator, Ashrei Center for Spiritual Formation, Mexico City

Jim Wilder ne duce adânc în miezul întrebării: *Cum se schimbă oamenii?* Această carte practică și provocatoare este foarte necesară azi. În mulțimea de mesaje despre transformare și maturitate pe care le auzim în lume și în biserică, Jim și Dallas aduc împreună claritate și speranță pentru ca poporul lui Dumnezeu să umble în integritate. Cartea aceasta este o lectură obligatorie!

LINDY BLACK, director asociat pentru Statele Unite, Navigatorii

Explorând adevărul atemporal al Sfintei Scripturi, cât și neuroștiința, James Wilder se bazează pe învățătura profundă a lui Dallas Willard, adăugând înțelegeri clarificatoare cu privire la întâietatea atașamentului iubitor în planul divin și în formarea maturității emoționale și spirituale. Această carte excelentă nu doar că reinterpretează paradigmele predominante ale creșterii spirituale, dar oferă și îndrumări practice pentru a experimenta mai deplin viața cu Dumnezeu. O recomand cu căldură.

TOM NELSON, președinte, Made to Flourish; pastor, Christ Community Church

ÎNNOIT

*Dumnezeu, Dallas Willard
și biserica care transformă*

JIM WILDER

IMAGO DEI
ORADEA, 2022

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

WILDER, JIM

Înnoit: Dumnezeu, Dallas Willard și biserica care transformă /
Jim Wilder. - Oradea : Imago Dei, 2022
ISBN 978-606-8314-74-7

2

Originally published in the U.S.A. under the title:
Renovated, by Jim Wilder

Copyright © 2020 by Shepherd's House
Romanian edition © 2022 by Sc Optim Multiserv SRL - Editura Imago Dei with
permission of NavPress, represented by Tyndale House Publishers.
All rights reserved.

Publicată în engleză în SUA sub titlul
Renovated
de Jim Wilder

Copyright © 2020 Shepherd's House
Ediția în limba română © 2022 SC Optim Multiserv SRL – Editura Imago Dei cu
permisiunea NavPress, reprezentată de Tyndale House Ministries.
Toate drepturile rezervate.

Înnoit
Jim Wilder

Editura Imago Dei
str. Pascal, nr. 18, X 84, ap. 7
410444 Oradea, Bihor, România
Tel.: 0359-422337
E-mail: office@imagodei.ro
Pagina web: WWW.IMAGODEI.RO

*Orice reproducere sau selecție de texte din această carte
este permisă doar cu aprobarea în scris a Editurii Imago Dei.*

Traducerea: Marcel Eugen Budea
Coperta și tehnoredactarea: Marcel Eugen Budea

ISBN 978-606-8314-74-7

Dedicată lui Nemesius, episcopul Emesei (390 d.Cr.), primul neuroteolog al bisericii. Cartea lui, *De Natura Hominis*, scrisă în secolul al IV-lea, a arătat modul în care Dumnezeu a proiectat lobii creierului cu funcții diferite. Ideile sale despre localizarea ventriculului și funcționarea mentală au rămas fără egal de peste o mie de ani.

Dedicată lui Lee Edward Travis (1896–1987), care mi-a înmănat ștafeta neuroteologiei, știința maturității spirituale.

CUPRINS

- 1 *Mântuirea este un nou atașament*
JIM WILDER 11
  - 2 *Maturitatea spirituală și emoțională*
DALLAS WILLARD 21
  - 3 *Gândirea cu Dumnezeu*
JIM WILDER 43
  - 4 *Componentele persoanei umane*
DALLAS WILLARD 67
  - 5 *Neuroștiința și formarea caracterului*
JIM WILDER 85
  - 6 *Formarea spirituală spre deplinătatea în Cristos*
DALLAS WILLARD 111
  - 7 *Transformați prin atașament iubitor*
JIM WILDER 127
  - 8 *Discipline spirituale pentru transformare*
DALLAS WILLARD 151
  - 9 *Știința maturității spirituale*
JIM WILDER 167
  - 10 *Biserica care transformă*
JIM WILDER 197
- CONCLUZIE: *Să mergem cu Dallas mai în profunzime* 207
ANEXA A: *Idei pentru atașamentul hesed în biserică* 229
ANEXA B: *Resurse relaționale* 239
MULȚUMIRI 241
NOTE 243

I

MÂNTUIREA ESTE UN NOU ATAȘAMENT

JIM WILDER

Dallas Willard stătea vizavi de mine și avea lacrimi în ochi în timp ce se uita spre podea. Dallas mai avea de trăit doar câteva săptămâni, dar lacrimile lui nu erau pentru propria viață. „Ceea ce am învățat în ultimul an”, mi-a spus el, „este mai important decât ceea ce am învățat în restul vieții mele. Însă nu am timp să scriu despre acesta. Voi încerca să termin proiectele pe care le-am început.” Și-a ridicat privirea spre mine. M-am întrebat dacă se gândea la conversația noastră sau la altceva.

„Trebuie să scrii despre subiectul acesta”, mi-a spus Dallas. Vocea lui era calmă, dar avea o pasiune care creștea: „Nu cunosc nici o soteriologie [doctrină a mântuirii] care să se bazeze pe formarea unui nou atașament față de Dumnezeu.” Nu mi-a oferit nici un argument în favoarea sau împotriva acestei idei. Nu-și aducea aminte ca cineva să fi susținut înainte ideea aceasta. Trupul i s-a prăbușit pe scaun, obosit în urma efortului depus la prelegere.

Am aruncat o privire spre soția lui, Jane, simțind că era timpul să plec. Dallas avea nevoie de odihnă. Mintile noastre au comunicat rapid, fără cuvinte, mesajul acesta.

Jane a fost întotdeauna un observator priceput și pragmatic. Licențiată atât ca terapeut, cât și ca îndrumător spiritual, Jane a avut contact permanent cu oamenii care au avut mai puțin succes în viața creștină decât au sperat. Oamenii traumatizați nu atingeau gradul de transformare la care se așteptau. Ea a observat că soluțiile

propuse în mod obișnuit funcționau pentru unii oameni, dar nu la fel de bine pentru alții. Oamenii cu suflet bun lucrau foarte mult folosind atât abordări teologice, cât și psihologice, dar totuși nu vedeau schimbarea dorită după caracterul lui Cristos.

Jane a fost unul dintre primii mei supervizori¹ după ce mi-am terminat doctoratul. Instruirea ei a fost cea care a adus pentru mine prezența lui Dumnezeu în experiența de vindecare. Jane glumea spunând că ne-a descoperit atât pe Dallas, cât și pe mine, dar influența lui Jane asupra vieții mele a fost una semnificativă. Jane aplica aceeași rigoare atât intervențiilor psihologice, cât și soluțiilor spirituale. În ultimii treizeci și cinci de ani, Jane ne provocase atât pe Dallas, cât și pe mine să găsim mijloace de transformare mai generale, mai profunde și mai eficiente. Dallas dorea să vadă efecte empirice verificabile în urma întâlnirii oamenilor cu Dumnezeu. Jane dorea metode care să funcționeze indiferent de rănilor sau de maturitatea cuiva și se aștepta la soluții care puteau fi susținute atât din punct de vedere teologic, cât și din punct de vedere academic. Toți ne-am dorit mijloace de transformare care să fie accesibile și durabile.

Jane mi-a surprins privirea. Înainte să mă îndrept spre ușă, ne-am rugat cu toți împreună. Mi-am amintit de anul 2011, când am simțit un imbold puternic în duhul meu să organizez o cină în cinstea lui Dallas pentru contribuția sa la viața creștină. Am fost influențat de cărțile lui și de prezența lui. Fiind eu însumi autor, știam că majoritatea cărților creștine vin și pleacă. De puține cărți își vor aminti oamenii peste o sută de ani. Cu toate acestea, sunt sigur că creștinii vor continua să-l citească pe Dallas. Oamenii care sunt serioși cu privire la caracterul evlavios vor găsi îndrumare în munca sa.

A-l onora pe Dallas nu era ceva ușor. Deși era la fel de cald și amabil pe cât era de genial, lui Dallas nu-i plăcea atenția. A fost de acord să vorbească la o conferință pe tema maturității spirituale și emoționale și să participe la o cină ca parte a aceluia eveniment. Scopul nostru era să analizăm cele mai bune practici pentru „transformarea caracterului” în contrast cu ceea ce Dallas numea „gestionarea păcatului”. Conferința Inimă și suflet din 2012 a reunit lideri care au conceput și au predat metode pentru realizarea transformării și oameni care au „încercat totul”. Creștinii obișnuiți aveau să întâlnească specialiștii în creier și teologii, iar împreună

aveam să analizăm, pentru prima dată, modul în care creierul învață caracterul lui Cristos. Urma să examinăm dacă știința actuală a creierului va schimba înțelegerea naturii umane care dominase teologia creștină încă din Evul Mediu. Oare cunoașterea modului în care creierul învață caracterul avea să schimbe modul în care învățăm să fim creștini?

Conferința Inimă și suflet a început o discuție între Dallas și mine care în cele din urmă a devenit cartea aceasta. Cum își dezvoltă creierul o identitate și cum se maturizează? Sistemele de identitate umană din creier generează reacțiile noastre emoționale la viață – reacții cărora adesea le lipsește caracterul lui Cristos. Schimbările în sistemele de identitate ale creierului ne vor schimba atât caracterul, cât și reacțiile. Eu și Dallas am vrut să analizăm modul în care creierul schimbă caracterul prin metodele folosite de creștini pentru ucenicie și formare spirituală. Oare unele discipline spirituale precum rugăciunea, postul și studiul Bibliei ar putea fi adaptate mai bine pentru a produce schimbarea caracterului?

Eu și Dallas am început să vorbim despre un proiect comun despre natura transformării care ar putea deveni o carte. Însă, la scurt timp după Conferința Inimă și suflet, Dallas a descoperit boala care avea să-i ia viața. Era clar că trebuia să o iau înainte pe cărare fără el.

În timp ce conduceam spre casă, m-am gândit la modul cum s-a comportat Dallas la Conferința Inimă și suflet. Știam că starea lui nu era bună, așa că i-am pregătit o cameră în care să se poată odihni, însă Dallas nu a folosit-o. A stat în fața auditoriului, rareori ridicându-și privirea, dar fiind profund implicat cu toți cei care îi puneau întrebări. Majoritatea celor din audiență erau creștini de peste treizeci de ani. Mulți practicaseră disciplinele spirituale, erau călăuziți de Duhul Sfânt, aveau un îndrumător spiritual și fuseseră implicați în terapie sau vindecare lăuntrică. Mulți participanți erau terapeuți, învățători biblici, îndrumători spirituali sau slujeau prin vindecarea lăuntrică. Întrebările lor au dezvăluit o dorință profundă de a obține rezultate mai bune în urma practicilor lor spirituale. Puțini au putut spune „da” atunci când au aplicat testul principal al lui Dallas referitor la caracterul lui Cristos: dacă cineva le răspunde în mod spontan cu dragoste dușmanilor.

Relațiile și emoțiile erau chestiuni frecvente în rândul participanților la conferință. Dallas a răspuns cu atenție fiecărei întrebări. Se îngrijea de sufletele lor.

Îngrijirea sufletelor

Mintea mea a mers și mai mult în urmă. Deschisese Conferința Inimă și suflet relatând modul în care l-am cunoscut pe Dallas. Era anul 1982, iar Jane tocmai devenise directoarea centrului de consiliere al comunității noastre. Ea s-a gândit că ar fi grozav ca Dallas să vorbească la întâlnirea personalului nostru. Un membru al echipei a menționat că Dallas era profesor de filozofie la Universitatea din California de Sud. Unii păreau foarte entuziasmați. Eu am crezut că va fi o întâlnire plictisitoare, însă cursul vieții mele era pe cale să se schimbe în mod dramatic.

„Psihologia”, a spus Dallas încet, „este îngrijirea sufletelor. Îngrijirea sufletelor a fost cândva lucrarea bisericii, însă biserica nu mai oferă această îngrijire.” Apoi s-a oprit. „Cel mai important lucru legat de îngrijirea sufletelor este că trebuie să le iubești.”

Iubește sufletele! În toată pregătirea mea profesională am fost învățat să nu mă implic emoțional, să nu am nici o legătură emoțională cu „clienții”. Chiar acea neangajare ar fi fost ciudată, dacă m-aș fi oprit să mă gândesc la ea. Interesul meu pentru psihologie a început în timpul unei crize spirituale la vârsta de nouăsprezece ani când am descoperit un Dumnezeu iubitor și relațional. În timp ce doream să aflu ce înseamnă să crezi în Isus, trei elemente ale vieții creștine au apărut în centrul atenției: (1) dialoghează cu Dumnezeu despre orice, (2) nu fă nimic motivat de frică și (3) iubește-i cu adevărat pe oameni. Dallas a grăbit o coliziune între pregătirea mea profesională și viața spirituală care m-a determinat să aleg educația în domeniul consilierii.

În timp ce Dallas afirma cu blândețe că trebuie să iubim sufletele de care ne îngrijim, acest adevăr mi-a zguduit personalitatea profesională. Mi-am dat seama că în timpul seminarului am încetat să mai dialoghez cu Dumnezeu despre fiecare lucru. Desigur, mă rugam când nu eram la birou, dar nu mai simțeam prezența activă a lui Dumnezeu. Nu i-am învățat niciodată pe alții să-L experimenteze pe Dumnezeu în ora de consiliere. Am recomandat practici

spirituale, dar oamenii nici nu le învățau, nici nu le practicau în biroul meu.

Între timp, în biroul ei, Jane, supervizoarea mea, îi învăța pe oameni să găsească prezența lui Dumnezeu. Viețile erau transformate și traumele erau rezolvate prin prezența activă a lui Dumnezeu. S-a răspândit vestea în biserică despre ceea ce făcea Jane. Multe răspunsuri nu au fost favorabile. Unii creștini (în special pastorii) erau îngrijorați de faptul că oamenii au pretins că aud ceea ce le vorbește Dumnezeu. Nu era aceasta o formă de „revelație privată”, o înșelăciune demonică sau, în cel mai bun caz, o amăgire psihologică?

La centrul de consiliere, aveam cazuri de manifestări demonice sau de oameni amăgiți care credeau că vorbesc în numele lui Dumnezeu. Când acele voci le vorbeau altora, rezultatul era previzibil. Am observat o lipsă notabilă a păcii, absența vindecării și faptul că altora li se producea suferință. Însă, în grupul lui Jane am văzut vindecare, creșterea dragostei pentru Dumnezeu și aprofundarea părtaşiei cu alți oameni.

În mod providențial, Dallas a scris cartea *In Search of Guidance [În căutarea călăuzirii]* (mai târziu reintitulată *Hearing God*), în care susținea că putem fi călăuziți de prezența activă a lui Dumnezeu în viața noastră de zi cu zi.²

În anii următori, Dallas a continuat să analizeze și să dezvolte modalități de a deveni conștienți de prezența lui Dumnezeu. Se concentra pe disciplinele spirituale. Cu toate că exercițiile spirituale au avut o istorie lungă în biserică, utilizarea lor nu a fost larg răspândită. Dallas a explicat și a încurajat aceste practici spirituale: Disciplinele în sine nu produceau transformarea, însă plasau sufletul în starea de a fi transformat de Dumnezeu.

În timp ce Dallas promova disciplinele spirituale, alții dezvoltau exerciții relaționale pentru a-i ajuta pe oameni să se iubească. Mai ales oamenilor cu răni emoționale li se părea deosebit de dificil să dezvolte relații iubitoare, pline de bucurie. Folosind știința creierului din spatele atașamentelor sigure și pline de veselie, am învățat oamenii cum să inițieze și să păstreze relații iubitoare cu cei pe care Dumnezeu i-a pus în viața lor. Această știință a formării caracterului i-a ajutat pe oameni să prospere și a devenit parte a Modelului de viață – un ghid spre o maturitate plină de bucurie și evlavie.

Atât grupul în care oameni practicau disciplinele spirituale,³ cât și grupul în care oamenii învățau cum să se relaționeze mai bine unii la alții au avut o creștere promițătoare. În mod lent, prin fiecare metodă, oamenii creșteau în asemănarea cu Cristos. Fiecare abordare a avut limite observabile. Oamenii care făceau exerciții spirituale cu Dumnezeu se luptau adesea în relațiile cu semenii, iar oamenii care se concentrau pe relațiile cu semenii întâmpinau adesea dificultăți în a-L simți pe Dumnezeu. Nici un grup nu se descurca prea bine în a-și iubi dușmanii. Oare lipsea ceva în ambele grupuri care făcea ca transformarea caracterului să meargă mai în profunzime și să cuprindă mai multe domenii din viață?

Oare maturitatea spirituală și relațională profundă necesită ceva ce lipsea din exercițiile și disciplinele pe care le practicam? Existau alte elemente suplimentare pe care creștinismul occidental trebuia să le identifice? Sau succesul nostru limitat se datora nevoii de a combina cele două abordări într-una singură? Făcând un pas mai departe, poate că maturitatea spirituală și emoțională erau de fapt un singur lucru, nu două chestiuni diferite.

Dallas mi-a schimbat viața cu învățătura lui despre iubirea sufletelor. I-am întors favoarea spunându-i despre atașamentul iubitor din creierul uman.

Atașamentul iubitor

Singurul tip de iubire care ajută creierul să dezvolte un caracter mai bun este atașamentul iubitor. Funcțiile creierului care ne determină caracterul sunt cel mai profund modelate de cei pe care îi iubim. Schimbarea caracterului, în ceea ce privește creierul, înseamnă atașarea în moduri noi și mai bune.

Această înțelegere l-a făcut pe Dallas să plângă. Dacă într-adevăr calitatea atașamentelor noastre umane formează caracterul uman, este posibil ca atunci când Dumnezeu vorbește despre iubire, El Se referă la „atașament“?

Dumnezeu este descris de peste două sute de ori în Vechiul Testament ca fiind חסד „hesed/chesed“, o calitate pe care Dumnezeu o dorește și de la noi: „Căci bunătate [hesed] voiesc, nu jertfe“ (Osea 6:6). Termenul ebraic *hesed* este tradus ca „devotat“, „credincios“ și „dragoste neschimbată“. S-ar putea ca Dumnezeu să vorbească despre un atașament iubitor care rămâne cu noi?

Mintea lui Dallas a luat-o înaintea mea în conversațiile noastre despre atașament. El se întreba: „Oare mântuirea este un atașament nou și activ față de Dumnezeu care ne formează și ne transformă identitatea?” În creierul uman, identitatea și caracterul sunt formate de cei pe care îi iubim. Atașamentele sunt puternice și de lungă durată. Ideile pot fi schimbate mult mai ușor. Un nou atașament iubitor față de Dumnezeu care ne schimbă identitatea ar fi un mod foarte relațional de a ne înțelege mântuirea: Am fi mântuiți, cât și transformați printr-un atașament iubitor față de Dumnezeu.

Deși au trecut câteva luni de când Dallas a sugerat pentru prima dată o soteriologie a atașamentului, el nu a adus niciodată argumente în favoarea ideii sau împotriva ei. Mântuirea prin atașament nu era ceva la care se gândise sau predase anterior. Dacă aș fi sugerat că mântuirea se primește prin voia lui Dumnezeu, intelect, experiențe emoționale, ritual, fapte bune sau atașament față de un grup, Dallas ar fi avut o mulțime de comentarii. Creștinismul occidental a învățat de multă vreme că suntem schimbați de ceea ce credem și de ceea ce alegem – adică prin voința umană care Îi răspunde lui Dumnezeu. Atașamentul față de Dumnezeu practic ar înlocui voința ca mecanism al mântuirii și transformării.

Știm că a-L iubi pe Dumnezeu și a-i iubi pe alții sunt cele mai mari două caracteristici ale unei vieți evlavioase. Cu toate acestea, nu m-am gândit niciodată că, atunci când Scriptura vorbește despre iubire, se referă la „atașament”. Nu m-am gândit niciodată cum aș putea învăța să iubesc dezvoltându-mi atașamente. Dallas propunea o schimbare practică în teologie care avea să ne schimbe metodele creștine de dezvoltare a maturității spirituale. Creștinii au încercat să formeze caracterul prin convingeri, experiențe și putere spirituală. Știam modul în care bisericile au schimbat convingerile oamenilor, dar nu știam modul în care bisericile au dezvoltat atașamente. Știam că trebuie (a) să-L iubesc pe Dumnezeu și (b) să-i iubesc pe semenii, dar nu știam în ce fel creștinii își dezvoltă atașamente iubitoare.

M-am gândit la modul în care am fost învățat despre marea dragoste a lui Dumnezeu pentru mine. Am meditat la cât de multă suferință I-a cerut Dumnezeu lui Isus să sufere în locul nostru. Am fost impresionat de măreția iubirii lui Dumnezeu, dar, în același timp, nu am fost atras să mă apropiez de Dumnezeu. Faptul că mă

gândeam la Cruce nu m-a ajutat să-mi cresc atașamentul față de Dumnezeu.

Nici nu am fost atras prea mult de creștini. Îmi plăcea de prietenii mei. Cu toate acestea, atașamentele față de prieteni nu m-au ajutat întotdeauna să-mi dezvolt un caracter bun și adesea m-au împiedicat să fiu mai asemănător lui Cristos. Reacțiile mele s-au asemănat mai mult cu cele ale oamenilor din grupul meu identitar și au intrat în conflict cu convingerile mele. De exemplu, prietenii și colegii mei creștini nu își iubeau în mod spontan dușmanii, deși credeau că ar trebui să-i iubească. Cum îmi puteam dezvolta un atașament iubitor spontan față de dușmanii mei?

Ce armonie încântătoare apare între neuroștiință și teologie dacă formarea unui atașament iubitor este procesul central atât pentru maturitatea spirituală, cât și pentru maturitatea emoțională! Să presupunem că în exercițiile noastre spirituale și în relațiile umane, ne-am concentra mai puțin pe schimbarea convingerilor sau alegerilor noastre și mai mult pe construirea de atașamente iubitoare față de Dumnezeu și față de oameni. Oare aceasta ar duce la o transformare a caracterului pe care tânjim să o găsim? Nevoia creierului de iubire care înseamnă atașament ar putea explica de ce practicile spirituale îi dezamăgesc uneori pe creștinii silitori. Un accent pe atașament ar avea implicații profunde pentru modul în care înțelegem caracterul uman, părtășia și formarea spirituală.

Am ajuns la concluzia că relația mea cu Dumnezeu avea nevoie de mai mult atașament iubitor. Relațiile mele cu oamenii aveau nevoie de mai mult din caracterul lui Dumnezeu. Dar cum are loc lucrul acesta? Sincer, dacă caracterul meu ar fi fost demascat, nu m-aș fi așteptat la hesed din partea oamenilor din biserică. Creștinii nu-mi ofereau un atașament suficient de puternic ca să le spun ceea ce îmi trecea prin minte. Așa că mi-am păstrat imaginea creștină în biserică. Însă dacă nu aveam atașamente puternice față de Dumnezeu și față de oameni, nu mă puteam aștepta să văd prea multă transformare în asemănarea lui Cristos. Reconcilierea practicilor de transformare ale bisericii și a modului în care funcționează creierul va fi subiectul nostru în această carte.

Dallas a trecut în veșnicie, dar nu înainte de a ne îndemna la o discuție despre mântuire ca hesed. Înțelegerea lui era că mântuirea *ar trebui* să producă ucenici care manifestă în mod spontan caracterul

MÂNTUIREA ESTE UN NOU ATAȘAMENT

lui Isus. El a recunoscut că mântuirea, așa cum o înțelegem noi, de multe ori nu produce ucenici. Dallas a văzut în atașamentul iubitor un posibil remediu.

Conferința Inimă și suflet, în urma căreia a apărut cartea aceasta, ne oferă o zi cu Dallas. Prima sa prelegere analizează cât de legate sunt deplinătatea spirituală și maturitatea emoțională. Să începem de aici.

